

Zbirka, izvirni ponudniki, vsak po 10. Uredništvo: ulica sv. Frančiška
Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dnevnik se pošilja uredništvu. Posamezniki
plačajo se ne sprejemajo, razen po predložitvi. Izdajatelj in odgovorni
Antoni Gruber. — Letnik št. 243. — Trst, 12. okt. 1923.
Cena št. 243: 1. 7. — 3. marca 1. 1924. — 1. 1. 23.
Za izdajatelja odgovorno 4 ure več. — Telefon uredništva

TRINOST

Posamezna številka v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov sam po 40 cent.
centimetrov, zahvala, poslanca in vabila po 1. l. — Oglasi denarnih zavodov
sam po 1. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po 1. 2. — Oglasi
naravnih in rekreativnih se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-52.

Nebo nam daje zadoščenje!

Včerajšnji «Piccolo» objavlja naslednje poročilo iz Vidma:

«Ze 15. (to je tiskovna pomota, ker se ima glasi tri brkone 5.) so med silnim neurjem tri strele udarile v spomenik, postavljen na vrhu Krna v spomin na njegovo zavzejo v juniju 1915. po naših slavnih alpinistih in na čine junaštva, ki so jih izvršili naši vojaki do zadnjega, ko so se, obkoljeni od sovražnika od vseh strani, upirali več dni. Spomenik je porušeno. Naši vojaki so bili z žalostjo pričeli tega slepega razornega fenomena.»

To poročilo oživlja v nas pregrenke in boje spomine; dotika se rane, ki se ne zaleli tako hitro v duši našega ljudstva. Spomine na dogodke, ki so bil v minulim letu istotako poškodovan isti spomenik. Ljuto je završalo tedaj v vsej italijanski javnosti in v vsem italijanskem tisku brez razlike političnega mišljenja: slovensko barbarstvo je oskrnilo spomenik, ki je svet vsakemu italijanskemu človeku. Vse italijanski svet je nastopil kot strašen, do globine duše ranjen obtožitelj proti vsemu našemu narodu in mu je kritikal na čelo žig vandalizma in barbarstva. Pred vsem svetom so nastopili proti našemu ljudstvu z obtožbo, da je razžalilo ves italijanski narod in njegovo vojsko na način, ki zahteva zadoščenje in — maščevanje! In maščevanje je prišlo, strašno maščevanje, ki ni obstajalo samo v tem, da so naše ljudstvo sramotili pred vsem svetom, da je naše ljudstvo moralo pretrpeti najstrašnejše moralne muke, najhujše ponižanje, marveč tudi v tem, da so morali posamezniki — brez vsake sence dokaza za kako krivdo — pretrpeti tudi občutno škodo na svojem materialnem imetju.

Vsa naša javnost se je dvignila v divji bolji proti tej obtožbi. Zastonj smo opozarjali na vremenske razmere na Krnu, se sklicevali na dejstvo, da se na tej gori vsako toliko ponavljajo huda neurja, ki se razvijajo v silnih strelah. Opozarjali smo, kako verjetno je, da je razjarjeni naravni element poškodoval spomenik. Zahtevali smo, naj strokovnjaki izsledijo vzrok poškodbe. Ni koristilo niti to, da so uradne komisije strokovnjakov ugotovile verjetnost, skoro gotovost, da je neurje izvršilo poškodbo spomenika. Vse ni nič koristilo. Ni bilo obzirnosti, ni bilo usmiljenja, ni bilo pravičnosti. Razježeno jezero je neizprosno zahtevalo svojo žrtev. In ta žrtev je bila strašna. Naše ljudstvo pod Krnom — in z njim ves naš narod v Juljski Krajini — je preživljalo dni, ki mu ostanejo, v vsej svoji grozoti neizbrisno zarisani v spominu in duši. Gorela so imetja, osumljeni so morali v ječe, vse naše ljudstvo so postavljali na sramotni od. Sledečji je postal žrtev te divje volje po osveti tudi

Volaričev spomenik v Kobarižu, spomenik blagega kulturnega dalavca, spomenik, ki je gledalo nanj naše ljudstvo s pobožnim spoštovanjem in pogostom kot na viden znak vneza za svoj kulturni razvoj in napredek. Ko je padel ta spomenik, so se krčile duše v žgoči žalosti in solza je silila v oko globoko užaljenega in ponižanega ljudstva. Kak ciničen hipernacijonalist se bo morda smejal tej naši ugotovitvi. Toda vedo naj: svet in nedotakljiv za vsakogar mora biti spomin na junaške čine njih, ki so žrtvovali svoje muke in morda tudi življenje v krvavem boju za domovino in njeno varnost. Ali, nič manj svet in nedotakljiv mora biti za vsakogar spomin na muke, ki so vse svoje življenje posvečali delu kulture! Svet in nedotakljiv tudi za ljudi drugega plemena, ker, kdor deluje za kulturo svojega naroda, služi kulturi človeštva! Če bi bila — ako bi bila izvršila zločinska človeška roka — poškodba vojaškega spomenika na Krnu čini barbarstva in vandalizma, pa tudi razrušitev spomenika glasbenika Volariča v Kobarižu — ni bila kulturni čin. Razrušitev tega spomenika ni bila primerna ne častna osveta za poškodbo spomenika na Krnu.

Z vsemi temi žaljenji pa še ni bil poln kelih krivice. Piti mora iz njega naše ljudstvo še danes. Iz krvavih obtožb proti našemu ljudstvu je besnilo kovalu tudi političen kapital — sovraštva proti našemu življu. Kričali so — celo «Illustrazione Italiana» — da so Slovani barbarški element, ki ni vreden nobene pravice in nobene svobode, ki se mora marveč krotiti z neusmiljeno trdo pestjo in z železjem! Tako so iz dogodka na Krnu kovali orožje za boj proti vsaki naši pravici, so pripravljali opravičbo vse tiste manjšinske politike, ki se je izvajala potem proti nam in se izvaja danes s postoteno ostroščjo. Tako žgoče spomine oživlja v nas gorji navedeno poročilo v tržaškem listu, obenem pa donaja našemu ljudstvu zadoščenje za vse, kar je moralo po krivici pretrpeti strašnega v onih dneh po poškodbi spomenika na Krnu. Nebo samo — ki je ustvarilo tudi razdevajoče elemente — nam je poslalo sedaj to zadoščenje!

Italijanski vojaki so bili — kakor izrecno naglašalo poročilo — priča, da je element razbesnele narave porušil vojaški spomenik na Krnu. Mari so neurja na tem vršacu začela šele sedaj? Mari je razorni element zdivjal sedaj prvika? Ali ni verjetno — ne, ali ni gotovo, da je tudi tedaj — kakor pravi poročilo — «slepi razdevajoči element» poškodoval spomenik?!

S polno pravico more sedaj naše ljudstvo ponosne glave gledati na svoje tedanje obrekovalce.

Jugoslov. skupščina sprejela zakon o taksah v končnem glasovanju

Opozicija se je vzdržala glasovanja

BEograd, 11. Na včerajšnji seji narodne skupščine se je pričela podrobna debata o zakonskem predlogu o izpremembah in dopolnitvah k zakonu o taksah. Pri čl. I. so govorili proti narodni poslanci Veselj, Janez Strcin, dr. Hrasnica in Čeda Borisavljevič, dočim je posl. Mita Dimitrijevič (rad.) predlagal nekatere manjše spremembe. Po končani debati je dobil besedo poročevalec manjšine posl. dr. Svetislav Popović, ki je podrobno utemeljil spreminjalne predloge, katere smatra celokupna opozicija za neobhodne, da se vzame novemu zakonu protisocialna in gospodarsko krivična tendenca. Poročevalec večine Kostić je odbrl le izpremembe, katere je predlagal posl. Dimitrijevič. S tem je soglašal tudi finančni minister. Čl. I. zakona o taksah je bil nato sprejet z radikalnimi, turškimi in nemškimi glasovi.

Predsednik narodne skupščine je nato sporočil, da je predložena novela k zakonu o trošarinah, za katero zahteva finančni minister najnost. Novela vsebuje med drugim predpise o reorganizaciji finančne službe ter o reformi trošarin na žganje. Ta trošarina se bo v bodoče plačevala samo od onega žganja, ki pride v prodajo. Domača potreba producenta ostane neobdružena. S tem odpada dosednji način pobiranja pri samem kuhanju žganja (pri kotlu). Skupščina je zakonskemu predlogu finančnega ministra priznala najnost in novela pride še te dni v definitivno razpravo.

Dopoldanska seja je bila ob 12. uri zaključena ter prihodnja odročena za 4. uro popoldne.

Ob 5. uri popoldne je skupščina nadaljevala specialno razpravo o povznanju taks. Posl. Brodar, Stanković, dr. Hrasnica (musl.) in Agatović (dem.) so kritizirali posamezne točke v čl. 2 in 3 ter postavili celo vrsto konkretnih spreminjalnih predlogov. Poročevalec večine je akceptiral le predlog, da se ukinejo pristojbine na intabulacije do 5000 Din. Poročevalcu večine je na kratko odgovoril posl. Popović (dem.). Pri glasovanju so bili sprejeti posamezni členi zakona.

Skupščina je nato prešla na končno glasovanje. Pred glasovanjem je dobil besedo predsednik demokratskega kluba Davidović, ki je v imenu celokupne opozicije podal naslednje izjavo:

«Ker vlada skupno s svojo večino ni sprejela naših najvažnejših in največjih predlogov za izpremembe zakona o taksah in ker ta zakon nalaga našemu narodu zelo težka bremena, nadalje ker so v njem odredbe, ki so v očitnem protislovju z našo ustavo, izjavljamo, da se odtegujemo glasovanju in v znak protesta nečemo sodelovati pri sklepanju tega in takega zakona.»

Opozicija je nato korporativno zapustila dvorano. Ostal je od opozicije v dvorani samo posl. dr. Sečurov z naročilom, da kontrolira glasovanje. Glasovanje je trajalo več kot eno uro. Glasovalo je 116 poslancev, 113 za, 3 proti. Nato je bila seja zaključena.

Prihodnja seja se vrši danes. Na dnevnem redu je interpelacija posl. Davidovića in tov. o nepravilnostih pri občinskih volitvah v Srbiji.

Svečana avdiencia bolgarskega poslanika

BEograd, 11. Včeraj dopoldne ob 11.45 je bil na dvoru v slovesni avdienci sprejet novi bolgarski poslanik Vakarevski, ki je izročil kralju svoja akreditivna pisma. Kralj je ostal z njim dalj časa v razgovoru. Oficijelnih nagovorov ni bilo. S tem so zopet obnovljene redne diplomatske zveze z Bolgarijo.

Jugoslov. proračun za leto 1923. - 24.

BEograd, 11. Minister financ je razdelil članom finančnega odbora definitivno sestavljeni proračun za leto 1924. - 24. Po tem proračunu znašajo redni dohodki 6.330.270.275 Din. 50 para, redni dohodki pa znašajo 8.737.694.905 Din. Med izrednimi izdatki znaša celokupna svota 4.310.729.726 Din. 40 para, izredni dohodki pa 1.656.305.095 Din.

Usoda bolgarskih beguncev v Jugoslaviji

BEograd, 11. Šef oddelka za javno varnost v notranjem ministrstvu Žika Lazić je bival več dni v Nišu, kjer se je točno informiral o položaju bolgarskih beguncev, ki so pobegnili v doma radi zadnjih dogodkov na Bolgarskem. Gospod Lazić se je včeraj povrnil v Beograd. V Nišu se nahajajo 522 bolgarskih beguncev, po večini bolgarskih kmetov, učiteljev, odvetnikov, profesorjev in drugih poklicev. Vsi se nahajajo v težkem materialnem stanju in je raditega vlada odredila, da se jim dovoli gnotna podpora. Vsi begunci se nahajajo v skupnem taborišču v bližini Niša. Vsi begunci, kakor je izjavil g. Žika Lazić, so iskreni pristavi jugoslovensko-bolgarskega bratstva, po večini zagovarjajo idejo federativne zveze z Jugoslavijo. V kratkem se ima ustanoviti poseben jugoslovensko-bolgarski odbor, ki bo skrbel za te bolgarske begunce.

Profesorji delegati pri Pašiću

BEograd, 11. Včeraj so posetili ministrskega predsednika Pašića delegati jugoslovanskega profesorjskega združenja, ki so vladi predložili svoje mnenje o novem zakonu o srednjih solah.

Položaj na Nemškem

Napori vlade, da doseže nova pogajanja. Ukrep industrijalcev — Trgovinska pogodba z Ameriko

PARIZ, 11. Nemški pooblaščenec se je včeraj podal v Quai d'Orsay, da napravi pri Poincaréju sličen korak kakor njegov tovariš v Bruxellesu pri Jasparju. Izrazil je Poincaréju željo nemške vlade, da bi se udeležila pogajanj, ki gredo za tem, da bi se delo in dajanje premoaga zopet pričelo z ustanovitvijo mešane komisije, v kateri bodo Francija, Belgija in Nemčija enako zastopane. Listi pišejo, da je Poincaré odgovoril na to zahtevo, da se vlade zaveznikov že pogajajo na zasedenem ozemlju s krajevnimi oblastmi in da so prva pogajanja rodila pozitivne uspehe s sklepom začasne pogodbe s skupino Otto Wolf. Če bi se pristupili zastopniki iz Berlina, bi to samo zavleklo bližnjo rešitev. Posnemajmo vedno po vestih iz listov se pri tem pogovoru ni razpravljalo o drugih stvareh in nemški zastopnik ni govoril o eventuelni obnovitvi splošnih pogajanj med Nemčijo in zavezniki glede ureditve reparacij. Francosko stališče je sicer, pišejo listi, čisto jasno. Čim bo pasivni odpor dejanski popolnoma končan, ne bo imela nemška vlada drugega posla, nego da sporoči svoje predloge reparacijski komisiji in vladam zaveznikov, ki bodo po potrebi pospešile delo pri reparacijski komisiji, katere ima nalog, da nadzoruje izvršitev versailleske mirovne pogodbe.

BERLIN, 11. Listi imajo iz dobrega vira vest, da so zastopniki ruhrske industrije izročili kancelarju spomenico, v kateri obrazložujejo svoje misli glede povrnitve k delu in zopetnemu pričetju reparacijskih dajatev. Listi dodajajo, da nemška vlada proučuje sedaj spomenico, katere ne vsebuje nikake zahteve nanjo. Rešitev vprašanj, omenjenih v spomenici, je odvisna od uspeha, ki ga bo imel diplomatski korak, storjen od Reicha pri vladah v Bruxellesu in Parizu. Šele ko bo dospel uraden odgovor od teh dveh vlad, se bo videlo, če se bodo dali udeležiti tisti predpogoji, ki so potrebni, da se dajanje v naravi omogoči. Seveda, pišejo listi, bodo med tem časom zastopniki industrije skušali doseči pripravljalne pogodbe v smeri proti obnovitvi dela.

LONDON, 11. Berlinski dopisnik lista «Daily News» javlja, da namerava poslati Stresemann posebnega odposlanca v Pariz, da doseže v zadevi reparacij obnovitev pogajanj. Govori se, da bo ta naloga poverjena princu Bülowu, bivšemu cesarskemu kancelarju.

BERLIN, 11. Wolfow urad javlja: Informacije angleškega tiska o nemško-ameriških trgovinskih pogajanjih se potrjujejo v smislu, da je vlada Zedinjenih držav res predložila nemški vladi načrt trgovinske pogodbe, kateri se sedaj proučava v Berlinu.

Zadeva ameriškega posojila.

BERLIN, 11. «Berliner Tagblatt» ima informacijo, da so pogajanja, tičočna se posojila, ki ga ima dobiti Nemčija od konsorcija ameriških bank, v toliko napredovala, da je bil izdelan v ponatankosti ameriški načrt. Posojilo bi se dalo na način, da bi ameriški bančni konsorcij sodelovali pri ustanovitvi nove emisije bank, katere vodstvo bi bilo izročeno sedanji Reichsbanki. Obstaja mnenje, da bo en del kreditov v kratkem prepuščen Reichsbanki.

Dajatev Italiji.

PARIZ, 11. V prvi dekadi oktobra je bilo oddano za Italijo 62 tisoč ton ruskega premoaga. Povprečna dnevna količina, ki je bila odposlana, je prekašala 7 tisoč ton in ker ima ta mesec 27 delavnikov, je upanje, če ne nastopijo nepredvidljive zapreke, da se bo v oktobru dosegla količina približno 200 tisoč ton. Tako dajatev polagoma naraščajo po okupacijski krizi, ki je bila dajatev skrečila v juliju na samih 52 tisoč ton; v avgustu je številka poskočila na 62 tisoč ton, a v septembru na 145 tisoč ton. Predvidena količina 200 tisoč ton za ta mesec se močno približuje normalnim dajatom, ki so se izvrševale pred zasedbo Porurja. Ta uspeh ne gre toliko pripisovati ponehanju pasivnega odpora kolikor dogovorom, katere je italijansko odposlanstvo pri reparacijski komisiji s trdo muko doseglo med francoskimi in nemškimi oblastmi v zadevi pošiljanja premoaga v Italijo.

Usoda zbornice odvrsna od pooblastilnega zakona

BERLIN, 11. V političnih krogih se zatrjuje, da je državni kanceler pooblaščen od predsed-

nika, da razpusti zbornico, če pooblastilni zakon ne prodre.

Pooblastilni zakon sprejet v tretjem čitanju

Glasovanje v soboto

BERLIN, 11. Wolfow urad javlja: Oba člana pooblastilnega zakona sta bila odobrena s posebno dvotretjinsko večino. Zbornica je nato na predlog centra odgodila sejo za definitivno glasovanje na soboto, ker je bil izid glasovanja danes negotov radi tega, ker so nemški nacionalci zapustili zbornico. Pred odgoditvijo je kancelar izjavil, da je vlada že sklenila, kako ima postopati v primeru, da bi bil zakon odklonjen, da pa je v rokah zbornice, da določi čas za končno glasovanje.

Angleška državna konferenca

Položaj v Evropi pred konferenco. - Možnost novih volitev. - Začetek inflacijske valutne politike na Angleškem

LONDON, 11. «Times» pravi, da je angleška državna konferenca priznala brez pridržkov, da je položaj v Evropi zelo resen. Ministrstvo je bil predložen načrt za ureditev raznih vprašanj, ki se nanašajo na sedanji položaj in na seji, ki se bo vršila prihodnji ponedeljek, bodo stavljeni razni praktični predlogi. Med razpravami se je pokazalo, da so se posamezni člani konference posvečali evropskim vprašanjem z globokimi simpatijami. List pravi dalje, da bo lord Curzon na petkovi seji nadaljeval svoj govor. Do tedaj bodo imeli izvedenci čas, da dajo svoje mnenje o predlogih, ki so jih staveli zastopniki posameznih dominijonov. Današnja četrtkova seja bo odročila — dostavlja «Times». Na tej seji bo poročal lord Robert Cecil o delovanju Društva narodov. Njegovemu poročilu bo sledila razprava o istem predmetu.

Konferenca se deli v glavnem na dva dela — na političen in gospodarsven del, ki poslujeja vzporedno. Na včerajšnji seji gospodarsvene konference je izjavil finančni minister Chamberlain, da bo angleška vlada vedno dajala prednost blagu, ki bo prihajalo iz angleških dominijonov, kolonij in protektoratov, ne da bi pri tem zastopljala interesov gospodarsvenih krogov Anglije. Ta izjava je v zvezi z vprašanjem gotovih carinskih prednosti v prilog dominijonov, o katerih se tudi vršijo podrobne razprave na konferenci. To vprašanje bi znalo imeti, ako se reši po željah izvenevropskih delov angleške države, tudi važne politične posledice. Zelo verjetno je namreč, da se bodo vršile v tem slučaju v Angliji nove splošne volitve. Razprave, ki so se vršile o tem vprašanju na državni konferenci, so zopet užgale borbo med pristavi svobodne izmenjave in pristavi zaščitnih carin. Konservativci pripravljajo resolucijo v prid zaščitnim carinam, ki naj bi bila sprejeta na prihodnjem zborovanju stranke, katero se bo vršilo v Plymouthu. V nasprotju s konservativci pa opozarjajo liberalci na obvezo, ki jo je sprejel v pogledu carin Bonar Law, ter naglašajo, da se ne sme izvršiti v sedanji parlamentarni dobi nikake izprememba na carinskih uredbi.

Med važnejšimi političnimi dogodki zadnjih je vzbudil mnogo pozornosti v gospodarskih krogih govor, ki ga je imel minister dela Montague Baldwin pretekli torek v Northinghamu in v katerem je naznanil, da je začela angleška vlada izvajati načrt inflacije bankovcev. V ta namen je bilo izdano nekritih bankovcev za 100 milijonov šterlingov. Po londonskih popoldanskih listih gre tu za izvajanje načrta Bulneya, ki predvideva izdajo dveh milijard frankov v bankovcih, ki bi ne bili zamjenani z zlato zalogo. Dalje predvideva ta načrt, da se bo inflacija nadaljevala vsako leto za osem milijard frankov, dokler se splošni položaj popolnoma ne popravi. Po istem načrtu bi se uvedla svobodna izmenjava med Anglijo in dominijoni, medtem ko bi se zvišale carine namram drugim državam. Londonski krogi menijo, da bi našlo angleško blago odjemalca na vseh trgih sveta, ako bi padla vrednost šterlinga za 15%.

Vprašanje Tangerja se približuje svoji rešitvi

PARIZ, 11. Londonski «Matinov» dopisnik javlja, da je imel italijanski poslanik v Londonu pogovor z lordom Curzonom. Podrobnosti pogovora se drže tajno, toda v dobro informiranih krogih, kjer poznajo želje italijanske vlade, da bi bila zastopana na konferenci o tangerskem vprašanju, se zatrjuje, da je italijanski poslanik najbrže še enkrat povdaril lordu Curzonu tozadevno živo željo svoje vlade.

LONDON, 11. Komisija je sklicala še eno sejo ekspertov, ki imajo nalog, da proučijo vprašanje Tangerja. Po seji je bilo izdano sledeče obvestilo: Trije eksperti, francoski, angleški in španski, ki imajo nalog, da določijo temelje za dogovor glede Tangerja in okolice, so v glavnih potezih napisali načrt, kateri bo s pridržkom popolne svobode posameznih vlad, služil kot podlaga pri konferenci, katere bo imela nalog, da izdela končni statut mesta Tanger.

Upravna reforma pred ministrskim svetom

Drž. odškodnina družinam gen. Tellinija in njegovih tovarišev. Nova uradniška pragmatika

RIM, 11. Danes predpoldne ob 10. se je sestel ministrski svet. Seje so se udeležili vsi ministri. Na predlog ministrskega predsednika je sklenil ministrski svet, da se podeli družinam umorjenih članov italijanske vojaške misije za razmejitev med Orčijo in Albanijo izredna podpora v denarju. Ta podpora bo znašala za družino generala Tellinija 1.000.000 lir, družina majorja Cortija dobi 500.000 lir, družina poročnika Bonnacinija 300.000 in družina vojaka Farnetija 200.000 lir. Podpore izročijo prizadetim družinam finančni minister v sporazumu s prefekti dotičnih pokrajin.

Dalje se je bavil ministrski svet z vprašanjem uradniške pragmatike. Ukrepi, ki so bili sklenjeni v tem pogledu, tvorijo en del splošne upravne reforme, ki jo je postavila sedanja vlada v svoj program. Novi uradniški zakon temelji na sledečih načelih: 1) Izenačenje gnotnega položaja uradnikov posameznih panog državne uprave, 2) prilagoditev plač posameznim činom; 3) ustvaritev enakih možnosti napredovanja za uradnike različnih upravnih panog; 4) določitev pragmatik za vsako posamezno upravno panogo; 5) zboljšanje razmerja med plačo in važnostjo čina; 6) zagotovitev primerne izbire pri napredovanju.

Glede napredovanja bo veljalo po novi pragmatiki načelo, da bo vsako napredovanje odvisno od okoliščine, ali se bo in koliko izpraznjenih mest nahajalo v višjem činu. Vse uradništvo civilnih in vojaških činov se bo delilo v tri kategorije, in sicer na podlagi študijev, ki so predpisani za sprejem v službo. (Lavrea, matura višje srednje šole, matura nižje srednje šole), ter bo uvrščeno v 13 činovnih razredov. Činovni razredi I. in II. kategorije bodo enaki vojaškim činom. Teh poslednjih je od generala do podporočnika 11. K tem 11 činom se dodata še dva, s katerima se začne karijera uradnikov III. kategorije. Med značilnimi lastnostmi nove uradniške pragmatike naj se omenijo sledeče: 1) Enaka možnost napredovanja v različnih panogah državne službe; 2) Prejemki uradnikov vseh upravnih panog bodo določeni z eno samo razpredelnico plač; 3) Plače uradnikov višjih činov se zvišajo v posebno izdatni meri; 4) Napredovanje bo združeno z natečajnimi izpiti in odvisno od praznih mest v višjem činu; 6) Začetniki se sprejmejo končno veljavno v službo šele po preteku določenih poskusnih dobi; 7) Prvenstvo pri sprejemanju v službo

bodo imeli prosilci, ki so bili odlikovani v vojni, vojni pohabljeni, ranjeni, sinovi invalidov, vojne sirote in vdove in bivši bojovniki. Temeljna lastnost nove uradniške pragmatike pa obstoji v tem, da se plače ne bodo več določevale po posameznih panogah, temveč bodo enakomerno odmerjene in bodo izključeni posebni izvevredni ukrepi za posamezne kategorije. Ministrski svet je nadalje odobril ukrep, ki se tiče uradniških pokojnin. Po tem ukrepu se bodo pokojnine odmerjale na podlagi srednje triletna plače. S tem se torej odpravi pravilo, da bodi pokojnina enaka plači zadnjega službenega leta, ali celo zadnjega dneva. Nova uredba znižuje najvišjo pokojnino od % na %, in odpravlja obenem sedanjo mejo v znesku 12.000 lir, ker ni več v skladu z novimi plačami in ker bi se na podlagi te svote prišlo do tega, da bi dobivali razni višji uradniki skoraj enako pokojnino kakor uradniki nižjih činov. Novi ukrep vsebuje razne določbe glede postopanja pri izplačevanju pokojnin.

Ministrski svet je prekinil sejo ob 13.30 in jo nadaljeval jutri predpoldne ob 10.

Spopad med komunisti in fašisti

REGGIO CALABRIA, 11. V Rocella Jonica je prišlo do spopada med komunisti in fašisti. Oddelek fašistov je peljal komunisto Josipa Marcello na sedež fašja, ker je bil nosil komunističen znak. Oddelek je bil napaden od nekoliko komunistov, ki so bili oboroženi in začeli streljati. Fašisti so odgovorili in bila sta ranjena dva fašista in en komunist. Od napadalcev je bil aretiran samo eden, drugi so se poskrili.

Zelezniška nesreča.

REGGIO CALABRIA, 11. Vlak št. 893, ki je prihajal iz Taranta, je na postaji Bova udaril ob tovorni vlak št. 7670, ki je stal na postaji. Tri lokomotive so pri tem zletele iz tira. Posledica je: nekoliko ranjenih in občutna materialna škoda. Vsi nesreče je imel vlak ob prihodu v Reggio 3 ure zamude.

Odkritje velike zarote na Romunskem

BUKAREŠTA, 11. Policijske oblasti so izsledile dobro organizirano zaroto, ki si je stavela nalogo pomoriti več ministrov in vodilnih politikov. Aretiranih je več oseb, zelo velika število dijakov. Oficijelno poročilo ministristva notranjih zadev omenja, da se je posrečilo policiji odkriti zaroto, naperjeno proti raznim ministrom. Policija je dobila v roke razne dokumente in spise. Od policije aretirana dijaka Cotreanu in Motta sta vse priznala.

DNEVNE VESTI

Beseda (1918) in dejanja (1923)

K temu neizcrpanemu poglavju približujemo danes nov prispevek, ki gre v dobo prvih dni po pohodu italijanskih čet v naše kraje. Gre za oni znani proglas italijanske vlade, s katerim se je Italija predstavila prebivalcem novih pokrajin kot osvoboditeljica in nositeljica nove in lepše svobode, nove in lepše kulture. Približujemo ta proglas brez vsakega nadaljnjega komentarja, ker se sam dovolj komentira. Za naše oblastne je to zopet zrcalo, v katerem bodo lahko videli grdob svojega nekulturnega, protinaravnega in protičloveškega (Feuderzoni) početja, ki ga zagrešajo z zatiranjem naših sol in naše narodne kulture. Evo torej, kaj nam je objubilala italijanska vlada v letu 1918:

«Slovensci! Danes vladajo novi zakoni pravičnosti in svobode. Avstrijske vlade ni več, ki vas je zapeljavala dolgo vrsto let in izigravala narod proti narodu v svrhu svojega samodržja. Zmagovita Italija je danes napravila konec temu boju in sovraštvu. Zato je treba, da zavladajo mir in složnost med narodi. To vam priznava Italija. Italijanski in slovenski narod nista več sovražnika, nista več nahuškanca od

Nemcev, ki so izkoriščali ta boj v svoje namene. Lahko je njina danes deliti delo in dobiček. Italija spada danes k trem evropskim velevladim, ker je bogata po svoji veliki obrti, kateri si je sama ustvarila v zadnjih letih, ker je bogata po svoji svetovni trgovini, po svojem zelo razvitem poljedelstvu in po svoji veliki kulturi. Samo obrtna in trgovska velevlad kakor Italija vam more zagotoviti blaginjanje, katerega ste zelo potrebni. Samo tako se more razviti v bodoče vaša živinoreja, vaše poljedelstvo, katerega sadovi so vir blagostanja, sko najdejo trga v velikih italijanskih mestih. Vsakomur so proste v bodoče pomorske ceste, da je mogoče odstran morja razviti svoje trgovine. Slovenski ITALIJA, VELIKA DRŽAVA SVOBODE, VAM DA ISTE DRŽAVLJANSKE PRAVICE KAKOR VSEM DRUGIM SVOJIM DRŽAVLJANOM, VAM DA SOLE V VAŠEM JEZIKU, VEČ KAKOR VAM JIH JE DALA AVSTRIJA. Vaša vera je spoštovana, saj je katoliška vera, vera cele Italije. Italijansko kraljestvo, veliki italijanski narod, ki je sam uničil gospodstvo Avstrije, vas bo ščitil z vsemi svojimi močmi. Italija se ni vojskovala in ni zmagovala samo za svobodo svojega naroda, temveč vseh od Avstrije tlačanih narodov.

